

Stručni rad
UDK 657.2

Doc. dr. Marjan Odar

**MJERENJE FER VRIJEDNOSTI PREMA MSFI-ju 13
POTKRIJEPLJENO PRIMJERIMA**

Sažetak

Prema MSFI-ju stavke u financijskim izvještajima mjere se temeljem različitih podloga za mjerenje stavaka u financijskim izvještajima. Imovina se u financijskim izvještajima u pravilu tretira po nabavnoj vrijednosti. Usprkos tome, imovina i obveze u financijskim izvještajima nisu uvijek iskazani prema spomenutim vrijednostima. Nakon pribavljanja, pojedina imovina se može mjeriti i po fer vrijednosti. Ako polazimo od načela fer vrijednosti, svaka priznata vrijednost imovine i obveza koja prelazi početnu priznatu izvornu vrijednost, jest dobit odnosno dio sveobuhvatnog donosa (comprehensive income)¹; ako je manja - imamo gubitak, odnosno smanjuje se sveobuhvatni donos. Stoga je pravilno utvrđivanje fer vrijednosti izvanredno važno kako za samu organizaciju, tako i za njene vlasnike i druge sudionike. MSFI 13 propisuje pravila računovodstvenog tretiranja i mjerenja fer vrijednosti. Namjena ovog članka jest detaljnije praktično prezentirati pravila utvrđivanja fer vrijednosti prema MSFI-ju 13. Standardima propisana pravila utvrđivanja fer vrijednosti nefinancijske imovine razlikuju se od načina i pravila utvrđivanja fer vrijednosti financijske imovine. Iako možda na prvi pogled izgleda da je utvrđivanje fer vrijednosti nefinancijske imovine jednostavnije, ipak na osnovi detaljnog proučavanja MSFI-ja zaključujemo da je za tu imovinu potrebno utvrđivati fer vrijednost primjenom tehnika procjenjivanja vrijednosti. Tri su tehnike procjenjivanja vrijednosti koje se općenito upotrebljavaju, a to su: tržišni način (način tržišnih usporedbi), nabavno-vrijednosni način (troškovni način) i način zasnovan na donosu. Mada je procjenjivanje vrijednosti po nabavno-vrijednosnom načinu prema MSFI-ju 13 moguće, nakon detaljnog proučavanja ciljeva procjenjivanja vrijednosti za financijsko izvještavanje možemo konstatirati da se ta tehnika u praksi može koristiti samo iznimno. Propisana hijerarhija fer vrijednosti detaljno određuje na koji način utvrđujemo fer vrijednost, u prvom redu financijske imovine. Pravila upotrebe MSFI-ja 13 za praktičnu primjenu mogu biti razumljivija, ukoliko su potkrijepljena situacijama odnosno primjerima. Stoga su u ovom tekstu standardom propisana pravila utvrđivanja fer vrijednosti potkrijepljena i ilustrirana pojedinim primjerima kako bi se određeno pravilo lakše i pravilno razumjelo.

Ključne riječi: Fer vrijednost, MSFI 13, mjerenje, tehnike vrednovanja, procjena fer vrijednosti, hijerarhija fer vrijednosti.

¹ Više o sveobuhvatnom prinosu vidi u: Odar, M., 2017.

FAIR VALUE MEASUREMENT ACCORDING TO IFRS 13 WITH ILLUSTRATIVE EXAMPLES

Summary

In accordance with IFRS, the items in the financial statements are measured using different bases for measuring items in the financial statements. Assets in the financial statements are generally treated at cost. However, assets and liabilities in the financial statements are not always presented at the stated values. Upon acquisition, some of the assets can also be measured at fair value. Under the fair value principle, each recognized value of assets and liabilities exceeding the initially recognized historical cost is presented as profit or a portion of comprehensive income²¹; if it is lower than initially recognized historical cost, it is presented as loss and/or the comprehensive income is reduced accordingly. Therefore, a correct determination of fair value is of essential importance both for an organisation and for its owners and other stakeholders. IFRS 13 provides for the rules of accounting treatment and measurement of fair value. The purpose of this contributed paper is a more detailed practical presentation of the rules for determining fair value in accordance with IFRS 13. The rules for determining fair value of non-financial assets that are governed by the standards differ from the method of and the rules for determining fair value of financial assets. Although it may seem at first sight that determining fair value of non-financial assets is simpler, it can be established on the basis of a close examination of IFRS that the fair value of these assets is to be measured by the use of asset valuation techniques. Three widely used valuation techniques are: market approach, cost approach and income approach. Although asset valuation using cost approach under IFRS 13 is possible, it can be found after a careful examination of the objective of valuation for financial reporting that this technique is applied in practice only exceptionally. The prescribed hierarchy of fair value specifies precisely the way in which the fair value of financial assets shall be determined. The rules of application of IFRS 13 may be more comprehensible for practical use if they are supported by situations or examples. In the contributed paper, the rules for determining fair value, required by the standard, are sustained and illustrated by some examples so that certain rules can be more easily and correctly understood.

Key words: Fair value, IFRS 13, measurement, valuation techniques, fair value estimate, fair value hierarchy.

²¹ For more details about comprehensive income see Odar M. (2017.).

Pregledni znanstveni rad
UDK 657.6 i 336.21

Doc. dr. sc. Božidar Jaković

DIGITALIZACIJA I INTERNA REVIZIJA

Sažetak

Živimo u digitalnom vremenu u kojem informacijsko-komunikacijska tehnologija i internet pružaju nebrojene mogućnosti u obavljanju svakodnevnih poslovnih aktivnosti. Cilj ovog rada jest prikazati kako nove inovativne digitalne tehnologije utječu na rad internih revizora. U prvom dijelu rada prikazat će se neke od inovativnih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i njihovih koncepata poput računalstva u oblaku, mobilnog poslovanja i mobilne aplikacije, Web 2.0 tehnologije, društvenih mreža, koncepta velikih podataka, robota, 3D printera, dronova te proširene i virtualne stvarnosti. Nakon toga definirat će se pojam digitalnog poslovanja, prikazati karakteristike digitalnih poslovnih modela i detaljno obraditi digitalna transformacija poslovanja. U završnom poglavlju bit će prikazano kako digitalizacija utječe na rad internih revizora.

Ključne riječi: *digitalno poslovanje, digitalna transformacija, inovativne tehnologije.*

DIGITALIZATION AND INTERNAL AUDIT

Summary

We are living in digital ages, within period where ICT and Internet technologies offer unlimited possibilities in everyday business tasks. Main goal of this paper is to examine how innovative digital technologies influence on internal audit work. In the first part of this paper new innovative ICT technologies will be shown like: cloud computing, mobile business and mobile applications, Web 2.0 technologies, social networks, big data, robotics, 3D printers, drones, Internet of things, virtual and augmented reality. Furthermore digital business will be defined and characteristics of new digital business models will be shown, also digital transformation will be described in more details. At the end, paper will show how digitalization influence on internal audit work.

Keywords: *digital business, digital transformation, innovative technologies.*

Stručni rad
UDK 657.6

Viktorija Gračanin, mag. oec.
Vesna Stanković, mag. oec.

KOMPETENCIJE INTERNIH REVIZORA U BANKAMA

Sažetak

Ekspanzija bankarskog poslovanja i specifičnosti poslovnog okruženja banaka zahtijevaju visokoobrazovane, sposobne i profesionalne interne revizore.

Interna revizija kolektivno mora posjedovati znanja, vještine i ostale kompetencije potrebne za ispunjavanje pojedinačnih odgovornosti. Od internih revizora u bankama očekuje se da posjeduju dovoljno znanja za procjene rizika prijave odnosno pronevjere i načina upravljanja takvim rizikom te da posjeduju dovoljno znanja o ključnim rizicima informatičke tehnologije i o dostupnim revizijskim alatima i tehnikama potrebnim za analizu predmetnih rizika.

Kroz rad su prikazane kompetencije internih revizora koje im omogućuju djelovanje u skladu s pravilima struke, kao i one vještine koje je potrebno kontinuirano razvijati i usavršavati u radu. Cilj je istaknuti važnost sustavnog razvoja tehničkih i osobnih kompetencija, tzv. "soft skills" sukladno ubrzanom napretku bankarskog poslovanja i razvoju novih vještina koje internog revizora čine uspješnim.

Spomenute vještine preduvjet su za prepoznavanje i određivanje rizika u poslovanju, procjene sustava unutarnjih kontrola i procesa korporativnog upravljanja, pri čemu je potrebno naglasiti da je poslovanje banaka iznimno složeno te stoga i revizija poslovanja banaka zahtijeva od internih revizora višu razinu stručnosti u različitim područjima djelovanja.

Interni revizori u bankama se ponekad suočavaju s teškom ulogom jer uglavnom provode reviziju politika, procesa i rada drugih zaposlenika te obzirom na rezultate revizija i savjetodavnih angažmana mogu naići na otpor od strane revidirane jedinice. Obzirom na složenost organizacijske strukture i veliki broj procesa u bankama, a samim time i komunikaciju s velikim brojem ljudi uključenih u iste, interni revizori mogu maksimizirati sposobnost identifikacije mogućnosti za unapređenje procesa kontinuiranim razvojem stručnih znanja i osobnih kompetencija, tzv. „soft skills“.

Najnovija istraživanja Instituta internih revizora pokazala su da se razvoj interne revizije kao profesije sve više kreće u smjeru stavljanja naglaska na dodane vrijednosti prilikom prepoznavanja rizika u poslovanju. Dok su tehničke vještine i stručna znanja nužno potrebne u svakodnevnom radu internih revizora, kritičko razmišljanje i komunikacija osobne su kompetencije pri samom vrhu najpoželjnijih vještina internih revizora današnjice.

Ključne riječi: *interna revizija, interni revizori u bankama, stručna znanja, osobne kompetencije.*

COMPETENCES OF INTERNAL AUDITORS IN BANKS

Summary

The expansion of banking industry and the specifics of the bank business environment require highly educated, competent and professional internal auditors.

Internal audit must possess the knowledge, skills and other competences required to fulfil individual responsibilities. Internal auditors in banks are expected to possess sufficient knowledge of fraud risk assessments, i.e. embezzlement and methods of risk management, and sufficient knowledge of the key IT risks and available audit tools and techniques needed to analyse those risks.

In this article the competences of internal auditors that enables them to act in accordance with the rules of the profession will be presented, as well as skills that need to be continually developed and perfected in practice. The goal is to highlight the importance of systematic development of technical and personal competencies, so-called soft skills, according to the rapid progress of banking industry and the development of new skills that enable internal auditor to be successful.

Mentioned skills are prerequisites for recognizing and determining business risks, assessing internal control systems and corporate governance processes, and it is important to emphasize that banking operations are extremely complex, and therefore, auditing of bank business processes requires internal auditors to have a higher level of expertise in different business areas.

Internal auditors in banks sometimes face a tough role as they mainly conduct audits of the policies, processes and work of other employees, and with regard to the audit findings and advisory engagement, they may face resistance from the audited unit. Due to the complexity of the organizational structure and the large number of processes in banks, and thus the communication with a large number of people involved in it, internal auditors can maximize the ability to identify opportunities for improvement of the process through continuous development of professional knowledge and soft skills.

The latest research, by the Institute of Internal Auditors, has shown that the development of internal auditing as a profession is increasingly moving in the direction of emphasizing added value in recognizing business risks. While technical skills and professional knowledge are indispensable in the everyday work of internal auditors, critical thinking and communication are personal competencies at the top of the most desirable soft skills of today's internal auditors.

Key words: *internal audit, internal audit in banks, professional knowledge, soft skills.*

Stručni rad
UDK 657.6

Marina Tonžetić, dipl. oec.

**INTERNA REVIZIJA - PODRUČJA PRIMJENE SA ZNAČAJNIM
UTJECAJEM**

Sažetak:

Ovaj rad u sažetom opsegu donosi područja interne revizije koja su utvrđena kao područja koja su pod značajnim utjecajem unutar organizacija uvažavajući okruženje i vrijeme u kojem organizacije djeluju. Ujedno se objašnjavaju razlozi zbog kojih su utvrđena područja važna za dionike te kako im interna revizija može pristupiti u sastavljanju novih planova revizije za iduće razdoblje. Sukladno rezultatima istraživanja, pokazalo se kako funkciji interne revizije te internim revizorima predstoji još puno izazova i stalnih zahtjeva za usavršavanjem, napredovanjem te podizanjem vrijednosti organizacija u kojima djeluju.

Ključne riječi: *interna revizija, strateško planiranje, upravljanje odnosima s trećim stranama, analitički alati, kibernetika, digitalizacija, kultura rizika, održivost.*

INTERNAL AUDIT - HIGH IMPACT AREAS

Summary:

This paper summarizes the areas of internal audit that are identified as areas that are under significant influence within the organization, taking into account the environment and the time in which organizations operate. It also explains the reasons why these areas are important for stakeholders and how internal audit can approach them in drafting new audit plans for the next period. According to the results of the research, it has been shown that the function of internal audit and internal auditors are faced with many challenges and constant demands for improvement, advancement and raising the value of the organizations in which they operate.

Key words: *internal audit, strategic planning, third-party governance, analytical tools, cybernetics, digitization, risk culture, sustainability.*

Stručni rad
UDK 657.6

Igor Vujičić, dipl. oec.

**ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE RESURSIMA FUNKCIJE INTERNE
REVIZIJE**

Sažetak

Struka interne revizije u Republici Hrvatskoj kao i područje njezina djelovanja relativno je mlada i još uvijek u fazi razvoja, razumijevanja i prihvaćanja, kako od strane vlasnika, tako i od strane menadžmenta. Interni revizori se susreću s mnogim problemima u razvoju struke te prepoznavanjem potrebe za postojanjem funkcije interne revizije u poduzeću. Ako je taj prvi korak savladan, otvara se novi veliki horizont problema u životnom ciklusu internog revizora i funkcije interne revizije. Otvaraju se pitanja položaja, odgovornosti, komunikacije i resursa, a upravo to je tema ovog izlaganja.

Ključne riječi: *interna revizija, resursi, kapaciteti, upravljanje, poduzeće, interni revizor, glavni revizor.*

ORGANISATION AND MANAGEMENT OF INTERNAL AUDIT FUNCTION RESOURCES

Summary

The profession of internal audit in Croatia is relatively young and it is still in phase of development, understanding and accepting by business owners and by the management. Internal auditors are faced with numerous challenges in developing their profession, and in efforts for recognition of need for existing and presence of the internal audit function in a company. Even if that first step is conquered, the new big horizon of problems in a life cycle of internal auditor and internal audit is unlocked. Questions of setup, position, responsibilities, communication and resources are brought to the table, and that is the topic of this paper.

Key words: *Internal audit, resources, capacities, management, company, internal auditor, head of internal audit.*

Stručni rad
UDK 657.6

Mr. sc. Sunčica Bajić

**IZAZOVI U PROVEDBI UNUTARNJIH REVIZIJA KOD
PRORAČUNSKIH KORISNIKA U NADLEŽNOSTI**

Sažetak

Paralelno s reformskim procesima javne uprave u cilju osiguranja dobrog upravljanja na svim razinama, razvija se i funkcija unutarnje revizije. Najznačajnije unaprjeđenje je proširenje djelokruga rada na sve institucije i trgovačka društva iz nadležnosti. Provedene su brojne aktivnosti stvaranja preduvjeta za kvalitetnu uspostavu unutarnje revizije, razvoju svijesti revizora o primjeni Međunarodnih standarda za stručnu provedbu unutarnje revizije te se zakonskom i podzakonskom regulativom pokušava povećati kapacitete jedinica. U radu se daje osvrt na aktualno stanje profesije unutarnjih revizora u javnom sektoru Republike Hrvatske, specifičnosti poslovanja proračunskih korisnika te brojne nedoumice s kojima se unutarnji revizori susreću u svakodnevnom radu.

Ključne riječi: *unutarnja revizija, proračunski korisnici, metodologija unutarnje revizije.*

CHALLENGES OF INTERNAL AUDITING AT BUDGETARY USERS

Summary

The internal audit function is being developed parallel to the reform processes of public administration in order to ensure good governance at all levels. The most significant enhancement is the extension of the line of work to all institutions and companies within the jurisdiction. A lot of activities have been undertaken to create the prerequisites for the establishment of internal audit function in organizations, the development of auditor awareness of the application of International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing and by legal and subordinate regulations attempts to increase capacities of the departments. This paper gives an overview of the current situation of internal auditors in the public sector of the Republic of Croatia, the specific challenges of the budgetary users' transactions and the numerous doubts that internal auditors face in their daily work.

Key words: *internal audit; the budgetary users; internal audit methodology.*

Pregledni znanstveni rad
UDK 657.6

Mr. sc. Lidija Pernar

**REVIDIRANJE ETIKE U JAVNOM SEKTORU: ISKUSTVA I
RAZVOJNI TRENDVI**

Sažetak

Interes za pitanja etičnosti, poštenja i transparentnosti rada i postupanja dužnosnika, državnih službenika i namještenika te djelatnika u cijelom javnom sektoru, zadnjih je godina posebno u fokusu pozornosti i to zbog brojnih afera s obilježjima korupcije, nezakonitosti ili neprofesionalnosti. Istovremeno, svi aspekti etike u državnoj službi razvijaju se kroz ubrzanu modernizaciju i reformu funkcioniranja državne uprave, te daljnju demokratizaciju i otvorenost društva u cjelini.

Upravo stoga je u tijelima državne vlasti i među njihovim zaposlenicima kao i u javnom sektoru u cjelini potrebno postići da se pri donošenju odluka i raspolaganju javnim sredstvima, postupa zakonito i odgovorno, slijedeći jasno definirane etičke vrijednosti i načela. Jedan od osnovnih preduvjeta je uspostavljanje odgovarajuće etičke infrastrukture, te njena učinkovita provedba i nadzor. S obzirom na svoju ulogu, ovlasti i znanja, najbolju ocjenu provode li državna tijela potrebne aktivnosti i razvijaju li odgovarajuću praksu za promicanje etičkih vrijednosti i etičkih načela u svakodnevnom poslovanju, te ostvaruju li se u javnom sektoru postavljeni visoki etički standardi, može dati državna revizija.

U ovom radu dane su neke od osnovnih definicija, te je analizirana i ukratko opisana postojeća međunarodna praksa u ovom specifičnom području revizije, kao i iskustvo Državnog ureda za reviziju Republike Hrvatske u revidiranju etike, s naglaskom na moguće pozitivne učinke i rezultate.

Ključne riječi: *etika, etička infrastruktura, etički standardi, državna revizija, revizija etike.*

AUDITING ETHICS IN THE PUBLIC SECTOR: EXPERIENCES AND DEVELOPMENT TRENDS

Summary

Due to numerous affairs with features of corruption, illegality or unprofessionalism, the interest in issues of ethics, integrity and transparency of work and behavior of officials, civil servants and employees throughout the public sector has been particularly focused in recent years. At the same time, all aspects of ethics in the civil service are being developed through accelerated modernization and reform of the functioning of state administration, and further democratization and openness of the society as a whole.

In the government bodies and among their employees and the public sector as a whole, it is necessary to achieve that, when making decisions and making available public funds, act legally and responsibly, following clearly defined ethical values and principles. One of the basic preconditions is establishment of relevant ethics infrastructure, as well as its effective implementation and supervision. Given the role, powers and knowledge, the best assessment of whether state bodies are carrying out the necessary activities and developing appropriate practices to promote ethical values and ethical principles in day-to-day business, and whether high ethical standards are set in the public sector, can be given by the state audit. This paper gives some of the basic definitions, as well as analyzes and brief description of the existing international practice in this specific area of auditing, as well as the experience of the Croatian State Audit Office in auditing ethics, with an emphasis on possible positive effects and outcomes.

Key words: *ethics, ethics infrastructure, ethics standards, state audit, ethics audit.*

Stručni rad
UDK 657.6

Mario Jurčević, mag. ing.,
doc. dr. sc. Mario Žgela

PRAĆENJE DOGAĐAJA U IT SUSTAVU I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sažetak

Upravljanje sigurnošću informacijskih sustava ključni je zadatak svake organizacije. Kao i bilo kojim drugim procesom, procesom upravljanja sigurnosti ne može se upravljati bez mjerenja, odnosno praćenja događaja SIEM sustavom. Praćenje i upravljanje događajima uz pomoć SIEM sustava omogućava rangiranje prijetnji i ranjivosti po prioritetima, a time i rizika, na informacijsku imovinu. Rizik ovisi o razini prijetnje, ranjivosti i vrijednosti informacijske imovine. Pored toga, praćenje događaja omogućava lakše prepoznavanje, procjenu i klasifikaciju rizika, nakon čega je minimiziranjem, praćenjem i kontrolom vjerojatnosti utjecaja nepoželjnih događaja moguće upravljati rizicima organizacije. U radu je dan novi pogled na važnost IT sustava u praćenju poslovnih događaja i upravljanju rizicima u poslovanju koji je temeljen na iskustvu u upravljanju rizicima i događajima, regulativi, preporukama i najboljim praksama u upravljanju IT sustavima. Na konkretnim primjerima navedeni su sustavi na kojima je u tu svrhu moguće pratiti događaje, primjeri događaja koji se mogu pratiti i pripadajući ključni identifikatori rizika.

Ključne riječi: *upravljanje rizikom, nadzor sigurnosnih događaja, SIEM.*

MONITORING EVENTS AND RISK MANAGEMENT IN IT SYSTEM

Summary

Security management in IT systems is a key point in any organization. Like any other process, the process of security management cannot be conducted without measurements and event monitoring by the SIEM system. The SIEM system allows monitoring and event management with responsiveness based on threat and vulnerability priorities and risks to IT assets. Furthermore, event monitoring ensures easier risk detection, assessment and classification, which enables risk management within an organization by means of minimizing, monitoring and controlling the probability of influence of unwanted events. This paper gives a new outlook on the importance of IT systems in tracking business events and risk management based on experience in risk management and events, regulations, recommendations and the best practices in IT system management. Also, actual examples of systems which allow event monitoring are given, as well as examples of events that can be monitored and their key risk identifiers.

Key words: *Risk management, security event monitoring, SIEM.*

Stručni rad
UDK 336.2

Dr. sc. Marija Zuber

UČINCI NOVIH PROPISA O OPOREZIVANJU DOHOTKA

Sažetak:

U radu se ukazuje na razloge koji su bili poticaj sveobuhvatnoj reformi sustava oporezivanja dohotka, ciljeve koji se namjeravaju postići provedenim promjenama i u mjeri u kojoj je to objektivno moguće u kratkom razdoblju primjene, analiziraju učinci provedenih izmjena.

Cjelovite učinke provedenih promjena u oporezivanju dohotka bit će moguće sagledati tek nakon obrade podataka o ostvarenim dohocima i poreznim obvezama za 2017. godinu. Dostupni podatci pokazuju da je postignuto određeno porezno rasterećenje plaća, a vidljivi su i pomaci u pojednostavljenju sustava oporezivanja. No, provedene izmjene ne donose radikalno fiskalno rasterećenje građana, one su tek naznaka poželjnog smjera porezne regulative.

Ključne riječi: *porezna reforma, porez na dohodak, porezno rasterećenje, pojednostavljenje oporezivanja*

THE IMPACT OF NEW REGULATIONS ON INCOME TAXATION

Summary:

The paper highlights the reasons for the comprehensive reform of the income taxation system and the goals that these changes are intended to achieve. The effects of the modifications are also analysed to the extent that it is objectively possible in the short application period.

The full effects of changes in income taxation will only be possible to perceive after processing full data on income and tax liabilities for 2017. The available data shows that a certain tax relief has been achieved, and there are also some visible improvements in the simplification of the taxation system. However, the changes made do not lead to radical fiscal disbursement of citizens, they are merely indicative of the desirable direction of tax regulation.

Key words: *tax reform, income tax, tax relief, simplification of taxatio.*

Stručni rad
UDK 336.2

Renata Kalčić, dipl. oec.

ZAKONODAVSTVO EUROPSKE UNIJE NA PODRUČJU PDV-a

Sažetak

Na području oporezivanja PDV-om Republika Hrvatska je svoje zakonodavstvo uskladila s pravnom stečevinom Europske unije. Države članice obvezne su implementirati direktive u svoje zakonodavstvo, dok se uredbe i presude primjenjuju izravno. Uredbom se pojašnjavaju određene situacije vezane uz funkcioniranje unutarnjeg tržišta EU-a. Utvrđuje se kada porezni obveznici koji obavljaju oslobodene isporuke i pravne osobe koje nisu porezni obveznici moraju plaćati PDV na stjecanje dobara i primljene usluge. Detaljno se u Uredbi Vijeća 282/2011 propisuju usluge koje se smatraju telekomunikacijskim uslugama, uslugama emitiranja i elektroničkim uslugama. Također se propisuju i usluge koje se smatraju uslugama povezanim s pokretnom imovinom.

Ključne riječi: *direktiva, uredba, PDV, presude, telekomunikacijske usluge, usluge emitiranja i elektroničke usluge, nepokretna imovina.*

EU LEGISLATION IN THE VAT AREA

Summary

*The Republic of Croatia has aligned its legislation with the *acquis communautaire* in the area of VAT taxation. Member States are obliged to implement directives in their legislation, while the regulations and judgments apply directly. The Regulation clarifies certain situations related to the functioning of the EU internal market. It is established when taxpayers who perform exempt supplies and legal persons who are not taxpayers have to pay VAT on the acquisition of goods and received services. Detailed provisions of Council Regulation 282/2011 are provided for telecommunications services, broadcasting services and electronic services. Services considered as services related to movable property are also prescribed.*

Key words: *directive, regulation, VAT, judgments, telecommunication services, broadcasting services and electronic services, immovable property.*

Pregledni znanstveni rad
UDK 657.6

Izv. prof. dr. sc. Robert Zenzerović
Prof. dr. sc. Lorena Mošnjaja-Škare

PROFIL PREVARANTA ILI TKO NAS TO VARA

Sažetak:

U radu su autori zaokupljeni identifikacijom profila počinitelja prijevvara u suvremenom poslovanju koje je uz protupravno prisvajanje imovine, korupciju i prijevvarno financijsko izvještavanje sve izloženi raznim opasnostima od kibernetičkog kriminala. Primijenjene su metode studija literature, analitičke i komparativne metode te statistički testovi t-test, hi- kvadrat test, ANOVA, Kolmogorov-Smirnov i drugi testovi. Profilirani su počinitelji prijevvara prema vrstama prijevvara i s obzirom na njihovu poziciju u organizaciji u kojoj djeluju, objedinjavanjem relevantnih istraživanja ACFE, EY, KPMG, PwC i drugih. Provedene su usporedbe profilacije na međunarodnoj razini te su s druge strane profilirani revizori i drugi stručnjaci, odnosno profesije pozvane da preventivno i korektivno djeluju na nastanak i posljedice prijevvara.

Ključne riječi: *prijevvara, profil prevaranta, tipologija osobnosti računovoda i revizora.*

PROFILE OF FRAUDSTER OR WHO IS CHEATING US

Summary:

The authors attempt to identify the fraudster's profile in the contemporary business which is exposed to assets missappropriation, corruption, financial statements fraud, moreover to cyber crime threats. Besides the literature overview, analytical and comparative methods employed, the statistical methods used are: t-test, chi-square test, ANOVA, Kolmogorov-Smirnov and other tests. The fraudsters are profiled according to the type of frauds committed and their positions in organisations, based on the data provided by ACFE, EY, KPMG, PwC and others' researches. The profiles are compared at the international level. In addition, together with fraudsters', also the profiles of auditors and other experts that are supposed to prevent and fight the frauds have also been analyzed.

Key words: *fraud, fraudster's profile, accountant/auditor personality type*

Pregledni znanstveni rad
UDK 657.6

Doc. dr. sc. Ana Ježovita

ANALITIČKI POSTUPCI U INTERNOJ REVIZIJI

Sažetak

Aktivnost interne revizije usmjerena je unapređenju korporativnog upravljanja, upravljanja rizicima i kontrolnih procesa s ciljem djelotvornijeg ostvarivanja temeljnih ciljeva poduzeća. U obavljanju svojih aktivnosti interni revizori koriste različite metode i postupke pribavljanja relevantnih revizijskih dokaza neophodnih za oblikovanje zaključaka i davanja preporuka menadžmentu. Suvremeni uvjeti poslovanja praćeni nezaobilaznom informacijskom tehnologijom omogućavaju razvoj i primjenu postupaka koji su donedavno bili u drugom planu. Informacijska tehnologija omogućava učinkovitiju obradu sve veće količine nestrukturiranih podataka. Analiza podataka u današnjim uvjetima poslovanja temelji se na primjeni složenih matematičkih i statističkih postupaka koji rezultiraju kvalitetnijim i pouzdanijim revizijskim dokazima te djelotvornijim procesom interne revizije.

Ključne riječi: *interna revizija, analitički postupci, računalno podržane revizijske tehnike i alati.*

ANALYTICAL PROCEDURES IN INTERNAL AUDIT

Summary

The internal audit activity is designed to add value and improve corporate governance, effectiveness of risk management and controls in order to help management in accomplishing company's objectives. In performing its activities, internal auditors use diverse methods and procedures to collect audit evidence required to obtain relevant advice and recommendations. Contemporary business environment followed by unavoidable information technology gives an opportunity for development and application of recently backgrounded procedures. Information technology provides more effective processing of big and unstructured data. Nowadays, data analysis is based on the application of complex mathematical and statistical procedures that results in better and more trustworthy evidence, and more efficient internal audit process.

Key words: *internal audit, analytical procedures, computer-assisted audit techniques and tools.*